

Στο τραπέζι παράταση έως και δύο χρόνια για την Ελλάδα

Του ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Σε αντίθεση με αυτό που, λογικά, φαντάζονται πολλοί από εμάς, οι αρχικοί υπολογισμοί που κάνουν οι αρχηγοί των κρατών για το κόστος μεγάλων αποφάσεων είναι πολύ «χονδρικοί». Η επέκταση του ελληνικού προγράμματος προσαρμογής, για παράδειγμα, υπολογίζεται ότι θα απαιτήσει πρόσθετους πόρους 10 δισ. για ένα χρόνο και μεταξύ 14 - 16 δισ. για δύο χρόνια. Η δεύτερη εκδοχή θεωρείται ήδη η πιθανότερη. Δεν είναι όμως τα παραπάνω ποσά που κάνουν τους αρχηγούς των μεγάλων κρατών της Ζώνης του Ευρώ να ανησυχούν. Έχουν τρεις μεγάλες ανησυχίες και, μέχρι στιγμής, δεν διαθέτουν επαρκείς απαντήσεις. Πρέπει να πείσουν τη διεθνή αγορά κεφαλαίων σε ό,τι αφορά τις προοπτικές της ευρωπαϊκής οικονομίας, το αξιόχρεο των κρατικών ομολόγων και τη σταθερότητα των τραπεζών.

Πρέπει επίσης να πείσουν ότι η Ευρώπη διαθέτει αξιόλογο δυναμισμό και ότι θα καταφέρει να επιστρέψει την παραγωγή της σε θετικό έδαφος. Ο φόβος μιας δεύτερης και μεγαλύτερης ύφεσης στην Ευρωζώνη, με την καταστροφή που επιφέρει στη δημοσιονομική ισορροπία, τρομάζει ακόμα περισσότερο τις διεθνείς αγορές. Τέλος, τα κόμματα εξουσίας έχουν πολύ δύσκολη δουλειά να κάνουν. Οφείλουν να πείσουν, εργαζομένους και επιχειρηματίες, ότι αξίζει να υποστηριχθούν σοβαρές αλλαγές στην αγορά εργασίας, στους φόρους και στις συντάξεις, στην κατάρτιση των α-

γροτικών επιδοτήσεων και στη χρηματική υποστήριξη των περιφερειακών μορφών διακυβέρνησης (περιφέρειες, δήμοι, κρατίδια, αυτόνομες περιοχές κ.λπ.) από την κεντρική κυβέρνηση.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η εμμονή των Ελλήνων πολιτικών στη ριζική «επαναδιαπραγμάτευση» των συμφωνιών προκαλεί ανάμεικτες αντιδράσεις θυμού και απόγνωσης. Οι συμφωνίες που έγιναν σχετικά με τα μέτρα τήρησης της δανειακής συμφωνίας (δηλαδή το δεύτερο Μνημόνιο) ήταν αποτέλεσμα μιας πολύ δύσκολης διαπραγμάτευσης, που διήρκεσε πολύ περισσότερο χρόνο από όσο γνωρίζει ή φαντάζεται η κοινή γνώμη στην Ελλάδα. Οι πολιτικοί μας, που έχουν ήδη προσομοιώσει την πιο ριζοσπαστική επαναδιαπραγμάτευση με τους μεγάλους της Ευρώπης, δεν κάνουν τον κόπο να κατανοήσουν ότι τόσο ο κ. Ολάντ όσο και ο κ. Μέρκελ «δεν κάνουν κουμάντο στον τόπο τους», όπως χαρακτηριστικά εξηγεί υψηλόβαθμο στέλεχος της Κομισιόν. Η αντίδραση μέσα στα κόμματα, στους ευρύτερους πολιτικούς σχηματισμούς που τους υποστηρίζουν και, κυρίως, στην κοινή γνώμη των χωρών τους είναι πολύ μεγάλη. Υπάρχει διάχυτη μια «κόπωση» στην Ελλάδα και κανείς δεν είναι διατεθειμένος να περάσει όση ώρα ετοιμάζονται να ζητήσουν οι Έλληνες πολιτικοί.

Στην Ευρωζώνη

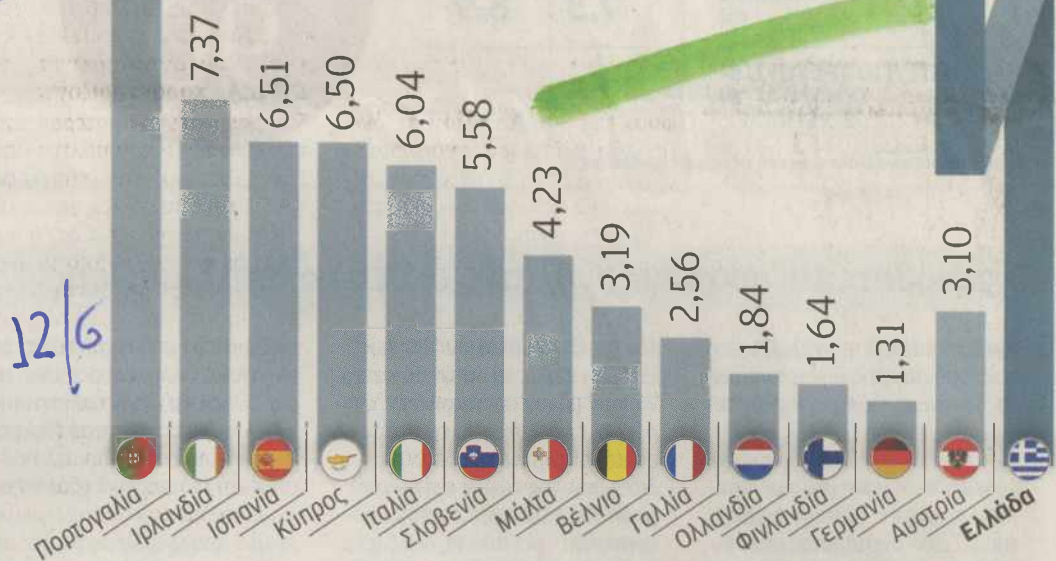
Οι αντιδράσεις είναι μεγάλες και μέσα στην Ευρωζώνη. Υπάρχουν κράτη που έχουν μικρότερο κατά

Υπό την προϋπόθεση ότι η νέα κυβέρνηση θα είναι σε θέση να πείσει πως θα υλοποιήσει τις δεσμεύσεις.

κεφαλή εισόδημα από την Ελλάδα (Πορτογαλία, Σλοβενία, Μάλτα, Κύπρος) και δεν αντιλαμβάνονται γιατί πρέπει να συντηρούν τον πληθυσμό μιας χώρας που πλούτισε δανειζόμενη. Αλλά έχουν ήδη υποστεί βαριά λιτότητα (Ιρλανδία, Ολλανδία, Βέλγιο), ενώ έχουν ακυρώσει και μεγάλο μέρος της προστασίας που είχε και η δική τους αγορά εργασίας. Εκτός από τα πολύ πλούσια κράτη, στα άλλα κράτη της Ζώνης οι κατώτατες αμοιβές είναι χαμηλότερες (από 30% ως και 50%) και οι μισθοί

Πόσο ακριβά δανείζονται οι χώρες που μας δανείζουν

Απόδοση 10ετούς ομολόγου
την 11η Ιουνίου 2012, %

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

στον κρατικό τομέα έχουν υποστεί σοβαρές περικοπές.

Υπάρχουν κράτη που δανείζονται ήδη ακριβότερα τα κεφάλαια που στη συνέχεια δανείζουν την Ελλάδα. Τόσο η Ιταλία όσο και η Ισπανία αιμορραγούν κάθε φορά που πρέπει να δοθεί στην Ελλάδα μια νέα δόση για την κάλυψη του κρατικού της ελλείμματος ή παλαιών της δανείων ή για υποστήριξη των ελληνικών τραπεζών. Επιπλέον, όλες οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου και η Ιρλανδία ανταγωνίζονται μεταξύ τους για τον «κρυφό δανεισμό» που κάνει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προς τις τράπεζές τους. Αυτή η «κρυφή» μεταφορά κεφαλαίων είναι σημαντικότερη από την επίσημη, επειδή συντηρεί τις συναλλαγές στον ιδιωτικό τομέα και εγγυάται τις καταθέσεις.

Η «Νέα Ελληνική Διαπραγμά-

τευση» θα συναντήσει τεράστιες αντιστάσεις και θα δημιουργήσει απρόβλεπτες επιπλοκές. Στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες προετοιμάζονται για μια μεγάλη και μακράς διάρκειας σύγκρουση. «Όταν ένα κράτος θέλει να ανατρέψει όσα συμφώνησε πριν από λίγο καιρό και μετά τόσο επίπονες συζητήσεις, δεν πρέπει να περιμένει ότι θα γίνουν όλα σε μια συνεδρίαση» επιμένουν στις Βρυξέλλες. Οι πλέον διαλλακτικοί δέχονται ότι τα πάντα στην Ε.Ε. είναι σε μια συνεχή διαπραγμάτευση. «Αυτό συμβαίνει από την πρώτη στιγμή, με το πρώτο Μνημόνιο, και κανείς δεν περίμενε κάτι διαφορετικό», αποδέχεται αξιωματούχος. «Όλα θα πάνε καλύτερα, όμως, αν η νέα ελληνική πλευρά αναδείξει όσα έχει κάνει και είναι σε θέση να πείσει ότι θα κάνει όσα έχει δεσμευτεί», προσθέτει ο ίδιος.

Σχέδιο πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης στη σύνοδο Ε.Ε.

Σχέδιο για την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, το οποίο θα συγκεράσει τις αντικρουόμενες απόψεις στην Ευρωζώνη καλούνται να εκπονήσουν και να καταθέσουν μέχρι την επόμενη σύνοδο κορυφής, τέσσερις ανώτατοι Ευρωπαίοι γραφειοκράτες, σύμφωνα με το τελευταίο τεύχος του γερμανικού περιοδικού Der Spiegel. Ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, ο πρόεδρος του Συμβουλίου, Χέρμαν Βαν Ρομπέι, ο προϊστάμενος του Eurogroup, Παν-Κλοντ Γιουνκέρ και ο πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, τηλεφωνούν καθημερινά και μέσα στην εβδομάδα αναμένεται να συναντηθούν για να καταλήξουν σε μία κοινή πρόταση, η οποία στη συ-

νέχεια θα διοχετευθεί στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις, το σχέδιο προβλέπει την εκχώρηση μέρους της εθνικής κυριαρχίας των χωρών-μελών στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Πάντως, ο επίτροπος Ολι Ρεν δήλωσε χθες ότι η εκχώρηση κυριαρχίας που απαιτείται για τη δημοσιονομική ενοποίηση είναι δυνατή μόνο μεσοπρόθεσμα, ενώ αυτό που μπορεί να γίνει βραχυπρόθεσμα είναι η τραπεζική ενοποίηση. «Το ευρωκοινοβούλιο θα αποκτήσει ανταγωνισμό και ένα νέο σώμα θα αποκτήσει σοβαρές ελεγκτικές αρμοδιότητες», αποκαλύπτει το Spiegel. «Θα πρόκειται για μια Ευρώπη δύο ταχυτήτων. Στον πυρήνα θα βρίσκεται μια δημοσιονομικά ένωση που δεν

Σύμφωνα με το Spiegel, το επεξεργάζονται Μπαρόζο, Βαν Ρομπέι, Γιουνκέρ και Ντράγκι.

θα επιτρέπει τη δημιουργία νέων χρεών. Οι κυβερνήσεις θα μπορούν λοιπόν να διαθέτουν ελεύθερα τα κονδύλια, τα οποία μπορούν στη συνέχεια να καλύψουν με δικά τους έσοδα. Οποια χώρα χρειάζεται περισσότερα χρήματα θα πρέπει να καταθέτει το αίτημά της στην ομάδα υπουργών Οικονομικών, η οποία θα αποφασίζει ποιες διεκδικήσεις είναι δικαιολογημένες. Στη συνέχεια, θα διανέμει κοινά ευρωομόλογα, προ-

κειμένου να χρηματοδοτήσει αυτά τα χρέη», εξηγεί το περιοδικό. Η κλειστή αυτή υπουργική ομάδα θα διοικείται από έναν προϊστάμενο, ο οποίος θα μπορούσε τελικά να χριστεί Ευρωπαίος τσάρος της οικονομίας. Το σώμα θα υπόκειται στον έλεγχο ενός νέου ευρωπαϊκού θεσμού, στον οποίο θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των εθνικών κοινοβουλίων. Στην ουσία, το μοντέλο που προτείνουν οι τέσσερις γραφειοκράτες είναι αυτό που πάντα απέρριπτε το Βερολίνο, μόνο που θα εφαρμοστεί αποκλειστικά για τα νέα χρέη και όχι τα παλιά.

«Πρέπει επειγόντως να γίνει κάτι!», διαπιστώνουν σε κοινή έκκλησή τους προς την Αγκελα Μέρκελ που δημοσιεύεται στο i-

διο τεύχος του Spiegel ο Βρετανός ιστορικός Νάιαλ Φέργκιουσον και ο Αμερικανός οικονομολόγος, Νουριέλ Ρομπινί. Πάντως, το ρεπορτάζ ξεκινά με την εκτίμηση ότι η Μέρκελ έχει πλέον αντιληφθεί την κρισιμότητα της κατάστασης. «Η Μέρκελ δεν αρέσκεται στη γλώσσα της αποκάλυψης, αλλά ξέρει πλέον ότι ο γκερεμός δεν απέχει πολύ», επισημαίνεται. «Την επρχόμενη Κυριακή, μετά τις εκλογές στην Ελλάδα, θα κριθεί αν μια χώρα θα αναγκαστεί να εγκαταλείψει την Ευρωζώνη. Και στην Ισπανία η κατάσταση είναι πλέον τόσο δραματική, ώστε η χώρα έχει με ιδιαίτερο κόπο πρόσβαση σε φρέσκο χρήμα», γράφει το περιοδικό.

ΕΝΙΑ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ